

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2018

Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely

Kuntalain 121 pykälän mukaan tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat ja arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet sekä huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Valtuuston valitsemana tarkastuslautakuntana tilikauden 2018 ovat toimineet

Jäsen	varajäsen
Seppo Heikkala	Pentti Määttä
Leila Luksua	Maija-Leena Maaninka
Minna Ronkainen	Paavo Mursu
Pentti Hiltunen	Eila Seppänen
Markku Hyypiö	Leila Pyhtinen

Lautakunnan puheenjohtajana toimii Seppo Heikkala ja varapuheenjohtajana Leila Luksua. Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut kunnan tilintarkastaja Hilikka Ojala.

Arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunta teki itselle koko valtuustokauden mittaisen tarkastussuunnitelman, jota on seurattu ja tarkennettu vuositasolla.

Lautakunta on arviointivuoden aikana seurannut muiden lautakuntien (hyvinvointi- ja toimintaympäristölautakunnan), valtuuston ja kunnanhallituksen päätöksiä. Se on perehtynyt toiminta- ja taloussuunnitelmaan sekä vuoden 2018 tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Lisäksi on kuultu kunnan tytäryhtiöiden toimitusjohtajia ja kunnan johtavia viranhaltijoita sekä luottamusmiehiä. Lautakunta on pitänyt 7 kokousta arviointikauden aikana.

Koska tilinpäätös ja arviointikertomus muodostavat yhdessä tutkittavan kokonaisuuden, ei tilinpäätöksen tietoja ole toistettu arviointikertomuksessa. Tässä arviointikertomuksessa lautakunta nostaa esiin oleellisia asioita, joihin toivottavasti jatkossa kiinnitetään erityistä huomiota.

Arvio vuoden 2017 arviokertomuksessa esitettyjen asioiden nykytilasta

Vuoden 2017 arviokertomuksessa esitettyjen kehittämiskohteiden osalta lautakunnat ja kunnanhallitus ovat antaneet vuoden 2018 aikana raporttinsa toimenpiteistä, joilla niitä on kohennettu/kohennetaan.

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Strategiasta johdettujen kunkin vuoden toiminnallisten tavoitteiden tulee olla selkeitä ja niille tulee määritellä myös vaikuttavuuksia mm. mihin tavoitteilla pyritään.

Talousarvion ulkoiset toimintatulot toteutuivat 123 t€ alle talousarvion ja toimintakulut toteutuivat 494 t€ alle talousarvion, joten toimintakate alittui 371 t€. Verotuloja kertyi 871 t€ arvioitua vähemmän, valtionosuutta saatiin 216 t€ enemmän ja rahoitusmenoja (netto) 109 t€ enemmän, joten vuosikate oli 393 t€ arvioitua pienempi. Investointimenojen toteutuma oli 82 % muutetusta talousarviosta. Kunta lyhensi pitkäaikaisia lainoja 1216 t€.

Kunnan lainakanta vuoden 2018 lopussa oli 11,9 M€. Asukaskohtainen lainamäärä oli 3.643 €/asukas, jossa vähennystä edellisvuoteen oli 248 €/asukas. Koko kuntakonsernin vastaavat luvut ovat lainakanta 16,8 M€ ja se väheni 1,5 M€ ja lainamäärä 5.193 €/asukas, jossa vähennystä oli 252€/asukas. Kunnan ja konsernin velkamäärän suuruus huolestuttaa tarkastuslautakuntaa.

Kunnan asukasluvun lasku on yksi kunnan talouteen vaikuttavista tekijöistä. Lautakunta pitää tärkeänä, että kunnan sekä asunto-, loma-, että teollisuustontteja markkinoidaan aktiivisesti. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä myös sitä, että kunta edesauttaisi asuntojen uudistuotantoa.

Verotulot ja valtionosuudet vuosina 2010 - 2018, €/asukas

€/asukas	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Asukasluku	3 874	3 818	3 738	3 647	3 633	3 477	3 426	3 367	3 236
Verotulot	2 407	2 529	2 515	2 720	2 781	3 036	2 938	3 163	2 905
Valtionosuudet	3 629	3 729	3 918	4 164	4 296	4 406	4 643	5 090	5 227
Yhteensä	6 036	6 258	6 433	6 884	7 077	7 442	7 581	8 253	8 132
Muutos.ed.v.€	610	222	175	451	193	365	139	672	-121
Muutos.ed.v.%	11,2	3,7	2,8	7,0	2,8	5,2	1,9	8,9	-1,5

Arvio käyttötalouden toteutumisesta

Käyttötalouden sitovuus on toimielimen nettobudjetointi. Jatkossa olisi hyvä tarkastella onko sitovuustasoa tarpeen pilkkoa pienempiin eriin.

Käyttötalous, netto t€	Ta+muutos	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Kunnanvaltuusto	-13	-13	0	100
Keskusvaalilautakunta	-20	-4,6	15,4	23
Tarkastuslautakunta	-15	-15	0	100
Kunnanhallitus	-2200	-2077	128	94
Hyvinvointilautakunta	-22271	-22117	154	99
Toimintaympäristö	-99	-21	78	21
Koko kunta	-24618	-24247,6	370,4	98

Yleishallinto

Toiminta

Talouden tasapainottamisessa on edetty hyvin, missä merkittävin yksittäinen tekijä on ollut sosiaali- ja terveystalouden ulkoistus 1.6.2016.

Posion Kehitysyhtiö Oy:n toiminta jäädettiin toistaiseksi. Kunnanhallituksen tulosityksikköön, kunnanjohtajan alaisuuteen palkattiin määräaikainen elinkeinokoordinaattori vuosille 2018-2019. Tavoitteeksi asetettiin mm. yhteistyön tiivistäminen ja lisääminen yrityskentän toimijoiden kanssa. Saadun palautteen perusteella asetetut tavoitteet on saavutettu.

Tavoitteena on ollut sairauspoissaolojen vähentyminen. Työhyvinvointiin on panostettu merkittävästi. Lyhyet sairauspoissaolot ovat lisääntyneet, mutta pidemmät sairauspoissaolot ovat pienentyneet. Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset ovat olleet hyvät.

Talous

Netto, 1000 €	TA-18	TP-18	Poikkeama	Tot-%
KUNNANHALLITUS	-2200	-2077	128	94
Keskushallinto	-1475	-1368	107	93
Hallintopalvelut	-334	-283	51	85
Ostopalvelut	-361	-373	-12	103
Lomituspalvelut	-30	-53	-23	177

Taitoalta ostetut palvelut ovat toimintakertomuksessa erittelemättä. Ostopalvelut pitää eritellä. Tarkastuslautakunta on tyytymätön Taitoan palvelujen tasoon.

Hyvinvointilautakunta

Toiminta

Toimialan palveluista suurin osa on ulkoistettu Coronaria Oy:lle ja Nuorten Ystävät ry:lle. Arviointi on kohdistettu kunnan omaan toimintaan. Coronaria Oy on esittänyt toiminnasta vuosiraportin, joka sisältää palvelusopimuksessa mainitut asiat.

Sosiaalityö ja -palvelut:

Lain mukaiset määräajat ei-kiireellisten palvelujen tarpeen selvitykseen pääsyn osalta toteutuivat osittain. Lastensuojelun lakisääteisiä määräaikoja ei kaikilta osin kyetty täysin noudattamaan. Toimeentulotuen ja vammaispalvelujen osalta tavoitteet toteutuivat osittain.

Yli 75-vuotiaiden posiolaisten asumismuodon mukaan asetetut tavoitteet saavutettiin.

Esi- ja perusopetus sekä lukiokoulutus

Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet esi- ja perusopetuksessa. Oppilaiden sijoittuminen peruskoulun jälkeen on toteutunut 95 %. Esi- ja perusopetuksen nettokustannukset ovat olleet 1040 € suuremmat/oppilas kuin edellisenä vuonna.

Lukion liikunta- ja keramiikkakursseille osallistuvien määrä on toteutunut verrattuna asetettuun tavoitteeseen. Lukiokoulutuksen nettokustannukset ovat olleet samansuuruiset kuin edellisenä vuonna.

Lukiolaisten määrän vähenemisen vuoksi kehittämistyö lukiolaisten saamiseksi niin Venäjältä kuin muualta Suomesta on tärkeää.

Kansalaisopiston tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

Kirjastotoimen nettokustannukset ovat pysyneet edellisen vuoden tasolla. Tapahtumia on järjestetty runsaasti ja lainamäärät ovat lisääntyneet. Kirjaston lainaustiski uusittiin ja palvelutiskin ympärille rakennettiin kiinteä seinä sekä sälerullaovi, joka suljetaan omatoimiaikana.

Kirjaston sisäilmaongelmat aiheuttavat haittaa työntekijöille ja asiakkaille. Sairauspoissaolot eivät ole kuitenkaan lisääntyneet.

Vapaa-aikatoimen tavoitteet ovat toteutuneet.

Varhaiskasvatus ja päivähoito

Päivähoidossa lähes kaikki määrätavoitteet ylittyivät. Läsnaolopäivän hinta hiukan ylitti talousarvion ja edellisen vuoden hinnan.

Talous

Netto, 1000 €	TA-18	TP-18	Poikkeama Tot-%	
HYVINVOINTILTK	-22271	-22117	154	99
Hallinto	-826	-851	-25	103
Terveyspalvelut	504	497	-7	99
Sosiaalipalvelut	64	-170	-234	-366
Ostopalvelut	-16814	-16752	62	100
Perusopetus	-3239	-3046	193	94
Lukiokoulutus	-683	-643	40	94
Kansalaisopisto	-214	-145	69	68
Kirjasto	-227	-216	11	95
Vapaa-aikatoimi	-196	-178	18	91
Päivähoito	-640	-613	27	96

Toimintaympäristölautakunta**Toiminta**

Toimintaympäristölautakunnan asettamat tavoitteet on saavutettu.

Asiakastyytyväisyyskyselyt tilapalvelun palvelua saaneille hallintokunnille ja asiakkaille järjestettiin tilikauden aikana esimiesasemassa oleville käyttäjille kiinteistönhoidon osalta ja kokonaiskeskiarvo ylitti vähimmäistavoitetason.

Kesän aikana palveluita ei ole saatavilla kysyntää vastaavasti.

Tarkastuslautakunnan mielestä palveluja on oltava saatavilla myös kesän aikana. Jatkossa on huolehdittava tarpeellinen henkilöstö, tarvittaessa käytettävä ostopalvelua.

Kunnan kiinteistökannasta on huolehdittava. Myös korjausvelka kasvaa. Peruskorjaukset pitäisi pystyä tekemään ennen kuin aloitetaan uusia urakoita.

Talous

Netto, 1000 €	TA-18	TP-18	Poikkeama Tot-%	
TOIMINTAYMP.LTK	-99	-21	78	21
Hallinto	-190	-157	33	83
Viranomaispalvelut	-50	32	82	164
Yhdyskuntapalvelut	-290	-329	-39	113
Liiketoiminta	387	407	20	105
Tilapalvelu	44	24	-20	55

Arvio investointien toteutumisesta

Investointien sitovuus on talousarviossa asetettu joko hankkeittain tai hankeryhmittäin nettotasolla. Investointimäärärahat tulee varata ao. vuoden talousarvioon. Poikkeustapauksissa ne tulee hakea lisämäärärahan valtuustolta tilikauden aikana.

Investointimenoihin on varattu 993 t€ määräraha ja toteutui 757 t€ eli toteutuma oli 76 %. Lautakunta suosittelee edelleen investoinneille kokonaistarkastelua. Investoinneista tulisi valtuustolle hankkeen valmistuttua esittää alkuperäinen kustannusarvio, kumulatiivisesti hyväksytyt budjetit ja kokonaistoteuma hankkeen loputtua.

Konsernin tavoitteiden toteutuminen

Posion Taika-asunnot Oy:n talous on vakaa ja maksuvalmius hyvä. Kiinteistökanta on iäkästä ja korjaus- ja kunnostustyöt lisääntyvät.

Posion Vesi ja Lämpö Oy:n talous on kohentunut. Kunnalle olevaa velkaa on pystytty lyhentämään. Tarkastuslautakunta pitää riskinä vanhentunutta vesi- ja viemäriverkostoa.

Tilintarkastajan tilintarkastuskertomus

Tilintarkastaja on esittänyt 2018 vuoden tilinpäätöksen vahvistamista ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille. Tarkastuslautakunta antaa arviointikertomuksen valtuustolle ja edellyttää, että toimielimet antavat vastauksen arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin.

Yhteenveto

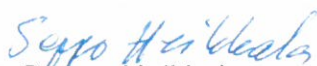
Posion kunnan taloudellinen tilanne on kohtalainen. Oman toiminnan osalta toimialat ovat pysyneet hyvin talousarviossaan eli säästötoimet ovat tältä osin olleet vaikuttavia. Kuntakonsernitasolla tunnusluvut täyttävät kuitenkin vielä kriisikuntakriteerit muun muassa omavaraisuusasteen ja velkaantuneisuuden osalta.

Henkilöstön työhyvinvointia edistäviä toimenpiteitä tulee määrätietoisesti ja suunnitelmallisesti edelleen jatkaa. Kunnan palvelutarjonta on pysynyt edelleen kohtuullisen hyvänä ja sote-palvelujen saatavuus määräajassa on ollut pääsääntöisesti lain mukaista.

Tarkastuslautakunta esittää erityiset kiitokset kunnan asukkaiden hyväksi tehdystä työstä kaikille työntekijöille ja päättäjiille.

Allekirjoitukset

Posiolla 29.5.2019

Seppo Heikkala
puheenjohtaja

Leila Luksua
varapuheenjohtaja

Pentti Hiltunen
jäsen

Paavo Mursu
varajäsen

Markku Hyypä
jäsen